

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PENSAMENT GEOGRÀFIC.
EVOLUCIÓ CONCEPTUAL I
METODOLÒGICA**

Coordinació: FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN,
PEDRO

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	PENSAMENT GEOGRÀFIC. EVOLUCIÓ CONCEPTUAL I METODOLÒGICA			
Codi	101159			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Geografia i Grau en Turisme	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Geografia	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1		5
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN, PEDRO			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials (a l'aula o virtuals) 90 hores de treball autònom de l'estudiant			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN, PEDRO	pedro.fraile@udl.cat	5	
LASALA FORTEA, JOSÉ	josep.lasala@udl.cat	1	

Informació complementària de l'assignatura

Veure els apartats posteriors.

S'establiran uns horaris de tutories per atendre problemes individuals en el seguiment de l'assignatura.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Entendre la diferència entre el coneixement científic i altres maneres d'aproximar-se a la realitat
- Distingir entre el procés d'investigació i l'exposició dels resultats
- Coneixement de l'evolució del pensament científic en general i de les seves repercussions en les Ciències Socials i en el pensament geogràfic
- Identificació del biaix ideològic i metodològic subjacent en les publicacions científiques

Competències

- Competències:
- CB2 Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi
- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica
- CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat
- CB5 Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- CG4 Identificar les principals corrents de pensament geogràfic i social
- CG5 Assumir la interacció de la geografia amb la història i les altres ciències socials
- CE2 Conèixer els fonaments i la terminologia científica específica de cada branca de la Geografia
- CE13 Adquirir els hàbits d'anàlisi de les dades geogràfiques per procedir a la seva exposició ordenada i raonada, ja sigui mitjançant una exposició oral o mitjançant un informe escrit

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic

Continguts fonamentals de l'assignatura

PENSAMENT GEOGRÀFIC

1. El marc científic i metodològic general.

- La Revolució científica del segle XVII
- Els plantejaments positivistes en la ciència i les seves propostes metodològiques (s. XIX)
- La reacció historicista. Una nova manera de concebre el coneixement. Nous mètodes i nous científics.
- Els grans canvis dels segles XX i XXI
 - El neopositivisme. La modelització
 - Les proposicions historicistes i fenomenològiques
 - Dels Cercles de Berlín i Viena a l'Escola de Frankfurt
- Algunes consideracions generals sobre el que és la ciència i el seu mètode

2. Els orígens de la Geografia contemporània

- Humboldt i el Cosmos
- Ritter. El coneixement de la Terra i les seves implicacions pedagògiques.

3. Positivisme i Historicisme en Geografia

- Ratzel i el positivisme en Geografia
- Vidal de la Blache i la reacció antipositivista
 - La Geografia Regional i la Geografia del Paisatge

4. El pensament geogràfic a la segona meitat del segle XX i en el XXI

- El neopositivisme en Geografia
 - La recerca de regularitats
 - La importància dels models
 - La quantificació
 - El paper de la ciència
- Les Geografies de tall radical i fenomenològic
 - La reacció davant del neopositivisme en Geografia
 - La llarga trajectòria del pensament anarquista en Geografia
 - La Geografia Radical. Plantejaments, publicacions i mitjans de difusió
 - Fenomenologia i Geografia
 - La introducció de la vida quotidiana a la Geografia
 - La Geografia humanista, de la percepció, etc.

5. Envers una visió de conjunt del panorama geogràfic actual

- Dinàmiques de globaliació. Implicacions urbanes i territorials. diferents enfocaments
- Canvis en l'estructura social a la postmodernitat. La seva influència en la Geografia i en els anàlisis espacials

Una mirada cap al futur

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals.

Treball en grup.

Treball escrit.

Presentació de projecte de recerca.

Pràctiques de recerca bibliogràfica

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Es combinaran les classes presencials (tot això dependrà de la situació real de la pandèmia a començament de curs) amb l'exposició crítica de lectures i d'un projecte d'investigació. En aquest marc es realitzarà una recerca sistemàtica de bibliografia relativa a algun tema triat per l'estudiant.

El desenvolupament concret i la proporció d'activitat presencial i virtual s'organitzarà a començament de el curs en funció de la realitat d'aquest moment.

A més, es dedicaran tres dimecres al comentari de lectures realitzades, altres tres al debat i preparació d'un projecte d'investigació i dues a la realització d'algunes proves de coneixements i habilitats que es valoraran en l'avaluació

Sistema d'avaluació

40% Examen

20% Presentacions orals

20% Projecte de Recerca

20% Recerca i sistematització bibliogràfica

Cal tenir, com a mínim, un 4 en l'examen perquè es valorin els altres components de la nota final

Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps complet tenen dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Per a l'avaluació contínua l'assistència és obligatòria. Amb una assistència inferior a l'80% (no justificada) hi haurà l'opció de l'examen final.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la 'Normativa de l'avaluació i la Qualificació de la Docència en els Graus i Màsters a La UdL'.

Bibliografia i recursos d'informació

- ALBET, A. y BENACH, N (Eds.). *Doreen Massey: el sentido global de lugar*. Icaria. Barcelona. 2012
- ANDERSON, B.,; HARRISON, P. *Taking Place: Non- Representational Theories and Geography*, Routledge, 2010
- BENACH, N (Ed.). *Richard Peet: Geografía contra el neoliberalismo*. Icaria. Barcelona. 2012
- BENACH, N. y ALBET, A. (Eds). *David Harvey: la lógica geográfica del capitalismo*. Icaria, Barcelona, 2019.
- BOSQUE MAUREL, J. *Comentario de textos geográficos : historia y crítica del pensamiento geográfico*. Vilassar de Mar : Oikos-tau, 1995
- BREITBART, M. M (Ed.). *Anarquismo y geografía*. Oikos-Tau, Vilassar de Mar. 1989.
- BROCOS, J. M. Métodos de búsqueda en fuentes de información en ciencias sociales y humanidades. *Aracne*, 83, 2006. <http://www.ub.edu/geocrit/aracne/aracne-083.htm>
- CAPEL, H. *Filosofía y ciencia en la Geografía contemporánea*, Barcelona, Barcanova, 1981
- FERNÁNDEZ BUEY, F. *La ilusión del método*. Barcelona, Grijalbo, 1991
- FEYERABEND, P. K. *Tratado contra el método*, Madrid, Tecnos, 1981
- GARCÍA RAMÓN, M. D. *Teoría y métodos en la Geografía Humana anglosajona*, Barcelona, Ariel, 1985
- GARCÍA RAMÓN, M. D. "La concepción de un paisaje anarquista rural: aportaciones de la teoría anarquista española" en *Anarquismo y Geografía*, Barcelona. Oikos-tau, 1989
- GÓMEZ MENDOZA, J.; et al.: *El Pensamiento geográfico : estudio interpretativo y antología de textos : de Humboldt a las tendencias radicales*, Madrid, Alianza, 1984
- GREGORY, D. *Ideología y ciencia en la Geografía Humana*, Barcelona, Oikos-Tau, 1984
- HERNANDO A. *Teoría y métodos de la geografía*, Barcelona, Eds. de la Universidad de Barcelona, 2001
- HERRERA, L.M.(Ed). *Neil Smith: Gentrificación y desarrollo desigual*, Icaria, Barcelona, 2015
- KHUN, T. S. *La estructura de las revoluciones científicas*, Madrid, FCE, 1975
- LINDÓN, A.; HIERNAUX, D. (Dir.) *Los giros de la Geografía Humana*, México: Antrophos, 2010
- LÓPEZ PIÑERO, J. M. Et al: *La Revolución Científica*, Madrid, Historia 16, 1989.
- POPPER, K. *El desarrollo del conocimiento científico*, Barcelona, Paidós, 1979
- SCHAFF, A. *Historia y verdad*, México, Grijalbo, 1974
- SIMPSON, P. *Non-Representational Theory*, Routledge, 2020
- SOJA, E. W. (1989) *Postmodern Geographies*. Verso Books, 2019
- THRIFT, N. *Non-Representational Theory. Space, Politics, Affect*, Routledge, 2007